

2.4 Natuurinclusieve gebouwde omgeving

Achtergrond

Wereldwijd is er sprake van een enorme achteruitgang van de natuur. In 2019 maakte het [IPBES-rapport](#) veel indruk door te stellen dat er daarmee 1 miljoen soorten zullen uitsterven als er geen actie wordt ondernomen. Ook in Nederland gaan soorten achteruit en is de staat van de natuur verontrustend.

In het omvangrijke IPBES-rapport wordt ook gewezen op het belang van biodiversiteitsvriendelijke stadsontwikkeling, door meer groen in de openbare ruimte, natuurinclusief bouwen en het gebruik van nature based solutions bij de aanpak van stedelijke opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie en gezondheidsbevordering.

De lerende evaluatie van [Planbureau voor de Leefomgeving](#) (PBL) laat zien dat ca. 65% van de biodiversiteitsdoelstellingen te behalen zijn binnen natuurgebieden en natuurbeleid zelf, maar dat 35% moet worden gezocht in 'vermaatschappelijking', het incorporeren van natuurambities in andere beleidsterreinen.

Het kabinet geeft in de [Nationale Omgevingsvisie](#) aan dat natuurinclusieve stedelijke ontwikkeling en natuurinclusief bouwen het uitgangspunt zijn. Ook breder in de maatschappij is er veel aandacht voor en vraag naar natuurinclusiviteit. Ondanks deze toenemende aandacht komt dit nog maar beperkt van de grond en is het nog niet de standaard. Het is ook te zien dat vergroening vooral plaatsvindt op plekken waar rendement te behalen valt.

'Natuurinclusiviteit' betekent dat de natuur er ook baat bij heeft. Natuurinclusief bouwen is bouwen waarbij een bijdrage wordt geleverd aan de instandhouding van beschermde (en overige) soorten en tegelijkertijd wordt bijgedragen aan een gezonde leefomgeving, aan de mogelijkheden voor natuurbeleving in de stad en daarmee samenhangend een bijdrage wordt geleverd aan het welzijn en de gezondheid van mensen.

De aanpak van het ministerie van LNV op het gebied van natuurinclusiviteit in de gebouwde omgeving richt zich op drie niveaus: groen op gebieds- en wijkniveau, natuurinclusief bouwen en renoveren (en slopen) en toepassing van natuurinclusieve materialen die circulair zijn vervaardigd.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: wat zijn de knelpunten op het gebied van natuurinclusiviteit en op welk schaalniveau spelen deze en hoe stimuleren we meer kennis en kunde over de praktische uitvoering?

Onderliggende vragen hierin zijn:

- Op welke wijze kunnen beheerders van vastgoed (vastgoedinvesteerders, woningbouwcoöperaties) bewogen worden tot investeren in vergroening, terwijl het financiële rendement laag lijkt?
- Op welke wijze wordt de bouwsector het best gestimuleerd tot het gebruik van natuurinclusieve materialen? Wat zijn belemmeringen in het gebruik van natuurinclusieve materialen en hoe kunnen die worden opgelost?
- Welke materialen zijn echt natuurinclusief en duurzaam?
- Hoe ziet een hanteerbaar maar impactvol puntensysteem voor aanbestedingen (gemeenten, provincies, aannemers, projectontwikkelaars) er uit, mede uitgaande van bovenstaande vraagstukken?

Doel van het onderzoek

- Het hoofddoel van het beoogde project is om via praktijkgericht onderzoek kennis te leveren voor de ondersteuning en versterking van natuurinclusief bouwen door het toepasbaar maken en stimuleren van toepassing van huidige praktijkoplossingen.
- Professionals in bijvoorbeeld de bouwsector toe te rusten met de benodigde kennis en vaardigheden voor natuurinclusieve ontwikkeling.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaard eisen voor consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt de aanvrager voor dit thema expliciet uitgenodigd om de samenwerking op te zoeken met relevante bouwkundige opleidingen.

Ook wordt expliciet uitgenodigd om het mbo en kennisinstellingen buiten de groene hogescholen in het consortium te betrekken, zodat natuurinclusieve werkwijzen ook buiten de 'groene' sector gestalte kunnen krijgen.

Voor een overzicht van lopende projecten kunt u kijken op [Participatietafel DuurzaamDoor](#). Indien de aanvrager geen gebruik maakt van deze uitnodiging is het wenselijk om in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het betreffende beoogde project.

Externe bronnen aansluitend bij dit thema

- IPBES Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services <https://www.ipbes.net/global-assessment>
- Evaluatie PBL: <https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2017-lerende-evaluatie-van-het-natuurpact-1769.pdf>
- Participatietafel DuurzaamDoor: <https://www.duurzaamdoor.nl/participatietafel-natuurinclusief-bouwen>
- Actieprogramma KAN: http://www.platform31.nl/uploads/media_item/media_item/101/37/Oproep_Actieprogramma_klimaatadaptieve_bouwprojecten_in_stedelijk_gebied-1518013396.pdf
- Kamerbrief over natuurinclusief bouwen (juni 2020): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/09/05/kamerbrief-over-groen-in-de-stad>
- Kamerbrief over groen in de stad (september 2019): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/09/05/kamerbrief-over-groen-in-de-stad>
- Nationale Omgevingsvisie: <https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/>

